

Dönem : 1
Toplantı : 2

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 62

4792 sayılı İşçi Sigortaları Kurumu Kanununun 6 ncı maddesine fıkralar eklenmesine dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu Sosyal İşler Komisyonu raporu (M. Meclisi 1/275; C. Senatosu 1/161)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 248)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 2865 - 14425*

17 . 1 . 1963

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 16 . 1 . 1963 tarihli 31 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilen, 4792 sayılı İşçi Sigortaları Kurumu Kanununun 6 ncı maddesine fıkralar eklenmesi hakkındaki kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Millet Meclisi Başkanı
Fuad Sirmen

Not : Bu tasarı 5 . 9 . 1962 tarihinde Başkanlıkça ilk komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 19 . 12 . 1962, 21 . 12 . 1962, 26 . 12 . 1962 ve 16 . 1 . 1963 tarihli 19, 20, 22 ve 31 nci birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir.

Sosyal İşler Komisyonu raporu

*Cumhuriyet Senatosu
Sosyal İşler Komisyonu
Esas No: 1/161
Karar No: 9*

28 . 1 . 1963

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Komisyonumuza havale edilen (4792 sayılı İşçi Sigortaları Kurumu Kanununun 6 ncı maddesine fıkralar eklenmesine dair kanun tasarısı) Çalışma Bakan ve Bakanlık temsilcilerinin de katılımıyla incelendi :

Memleketimizdeki iş kazaları ve meslek hastalıkları nisbetlerinin diğer memleketlere kıyaslanmayacak kadar yüksek bir seviyede olduğu müşahade edilmektedir.

Nitekim, yalnız kömür çıkaran iş yerlerimizde yılda 300 gün çalışıldığı kabul edilerek yapılan hesaplara göre, yer altında çalışan her 5 işçiden biri ölümsüz ve 300 işçiden biri de ölümlü kazaya uğramaktadır.

Avrupa'nın kaza nisbeti en yüksek olan memleketlerinde ise, aynı iş kolunda ve aynı çalışma esası üzerinden ölüm nisbeti bizden dört defa daha az olup 1 200 işçi de bir ölüm vakası vukua gel-

mektedir. 1961 yılında iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından intikal eden vâka sayıları 1960 yılı ile mukayeseli olarak aşağıda gösterilen seyri takibetmiştir.

	1960	1961	1960 yılına nazaran fark	
			sayı	%
İş kazası	63 014	68 743	+ 5 728	+ 9.1
Meslek hastalığı	424	699	+ 275	+ 64.9
Mâlûliyet	1 700	2 052	+ 352	+ 20.7
Ölüm	460	448	— 12	— 2.6
(İş kazaları sebebiyle ödenen)	54 900 000	63 237 000 T. L.		

Cetvelin tetkikinden anlaşılacağı üzere yüksek bir seviyede olan iş kazaları ve meslek hastalıkları İşçi Sigortaları Kurumuna her yıl tezayüt eden ağır mali külfetler yüklemekte, ayrıca tevlidetikleri can ve mal kayıpları yanında millî ekonomiye verdikleri zararlar ise daha büyük miktarlara yükselmektedir.

Nitekim, nazariyatçılar bir iş kazasının iş yerindeki faaliyeti aksatmasının makina ve tesisatta husule getirdiği zararların yekûnunu, iş kazasına uğrıyan vatandaşın zararının 20 misli olarak hesap edilmektedirler.

Bu nisbet ortalama 10 misli olarak kabul edilse dahi yılda millî ekonomimiz 630 milyon T. L. bir zarara uğramaktadır.

Ayrıca 3008 sayılı kanun gereğince, sosyal güvenliğin sağlanmasında; fikirlerinden faydalanılmak üzere akademisyenler, işçi sendikaları ile ticaret ve sanayi odaları temsilcileri ve alâkalı Bakanlıklar temsilcilerinin iştirakiyle toplanan 1962 yılı Çalışma Meclisinde; işçi sağlığı ve iş güvenliği üzerinde önemle durulmuş ve bir âmme hizmeti olarak Çalışma Bakanlığının bu yoldaki kifayetli teftiş ve kontrollerinin İşçi Sigortaları Kurumuyla yakın alâkası bulunduğu tebarüz ettirilmiş ve kazalar sebebiyle 63 milyon ödemede bulunan Kurumun 2 milyon sarf etmek suretiyle iş yerlerinde işçi sağlığı ve iş güvenliğini sağlayacak kifayetli teftiş ve tedbirlerin ittihazında Çalışma Bakanlığıyla iş birliği yapması tavsiye ve temenni olunmuştur.

Diğer taraftan hususi hukuk hükümlerine tabi mali bakımdan muhtar bulunan İşçi Sigortaları Kurumunun her yıl toplanan Genel Kurullarında, işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda Bakanlıkça yapılması gereken kifayetli teftiş ve kontrollerin Kurumca karşılanan iş kazası ve meslek hastalıkları ödemeleriyle pek yakın ilgisi tebarüz ettirilmekte can kaybı ve büyük masrafları önlemek üzere Kurumun Bakanlıkla iş birliği yapması ve önleyici tedbirler ittihazi için yapacağı maddi fedakârlığın daima Kurumun, işçilerin ve iş verenlerin menfaatine olacağı hususu tavsiye ve temenni olunmakta bu suretle de 4792 sayılı Kurum Teşkilât Kanununun değişik 8 nci maddesinde derpiş olunan işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda Kuruma terettübeden görevin de arzu edilen şekilde gerçekleştirileceği belirtilmektedir.

Esasen, İşçi Sigortaları Kurumunun yıllık kadroları her yıl başında iş hacmi ve bir yıllık çalışma programı nazara alınarak yeniden gözden geçirilmekte ve ihtiyaca göre alınmaktadır. Ayrıca 6 ncı maddeye eklenen fıkra Kurum memurlarından bir kısmının Çalışma Bakanlığına devredilmesini değil bu kadrolara alınacakların Çalışma Bakanlığı müfettişlerine tanınan salâhiyetler ile teçhiz edilmelerine mâtuf bulunmakta ve bu itibarla da Hazineye yeni bir külfet getirmemektedir.

Su halde istihsalin başlıca faktörü bulunan işçileri, maddi ve mânevi bakımlardan iş verenleri, millî servetin heba olmaması bakımından da Devleti yakından ilgilendiren işçi sağlığı ve iş güvenliği konularının önemi aşikârdır. Ayrıca 5690 sayılı Kanunla katıldığımız uluslararası 81 sayılı Sözleşme ile de işçilerin sosyal güvenliklerinin teftiş ve kontrollerinin Devletçe yapılacağını tekeffül etmiş bulunmaktayız.

Halen mevcut 34 000 iş yerindeki teftiş ve kontrollerin Devletçe yapılacağı nazarı itibara alınırsa Kurumun ilgili teftiş kurullarının Çalışma Bakanlığıyla tam bir iş birliği halinde bulunmasının zarureti meydana çıkar.

Gerek her türlü teknik teftiş ve kontrol usullerini ve bunlardaki yenilikleri tetkik ve bu hususlardaki bilgileri artırmak ve gerek sosyal sigorta kanunlarının gereği gibi uygulanmasını yerinde incelemek üzere bu vazifelerde istihdam edilecek personelin bu konularda gelişmeler kaydetmiş yabancı memleketlerde «Bilgi ve görüşlerini artırmak» maksadiyle gönderilmelerinde zaruriyet vardır. Bu maksatla da bu gibilerin 4489 sayılı Kanundan faydalanacakları hükmü ilâve edilmiştir.

Diğer taraftan kanun tasarısının gerekçesinde İşçi Sigortaları Kurumunun sigorta primi alacaklarının 106 milyonu aşığı işaret edilmektedir. 4772, 5502 ve 6900 sayılı kanunlar gereğince sigorta primleri işçilere (Sigortalara) yapılacak yardımların ve bağlanacak gelirlerin karşılıklarını teşkil etmektedir.

Sigorta primlerinin tahsil edilmemesi halinde sigortalılara yardım yapılmamak ihtimali ortaya çıkacak ve Kurumun Hazineden yardım talebetmek mecburiyetinde kalması dahi bahis mevzu olabilecektir. Bu sebeple, ödenmeyen sigorta primlerinin zamanlaşımına uğratarak terkin edilmek zorunda kalınmadan vaktinde tahsili için, Kurumun dâva ve icra işlerini tedvir eden merkez hukuk müşaviri ve hukuk müşavir muavinleri ile avukatların ve diğer büro memur ve hizmetlilerinde Maliye Bakanlığı Başhukuk Müşaviri ve müşavirleri ile Hazine avukatları ve büro memur ve hizmetlileri gibi ücreti vekâletten istifade etmelerinde fayda ve zaruret bulunmaktadır.

Esasen Devlet Demiryolları, Devlet Su İşleri, Orman Genel Müdürlüğü, Devlet Üretim Çiftlikleri gibi müesseselerde teşkilât kanunlarında 1389 sayılı Kanuna âtif yapmak suretiyle bu mevzuu halletmişlerdir.

7244 sayılı Kanununun 3 ncü maddesinin 2 nci fıkrası gereğince hukuk müşavirliği teşkilâtında çalışan hukuk müşaviri, hukuk müşavir muavinleriyle, avukatlarının ve büro memur ve hizmetlilerinin alabilecekleri ücreti vekâletin âzami haddi birinci derece memur maaşının % 60 ıdır.

Yukarıda belirtilen düşüncelerle komisyonumuz, tasarının Millet Meclisinden gelen metnini aynen ve oybirliği ile kabul etmiştir.

Genel Kurulun öncelik ve ivedilikle tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

C. Senatosu Sosyal İşler Komisyonu bu rapor

Başkanı	Bu raporda Sözcü	Kâtip
Tabii Üye	C. Başk. seçilen Üye	Bolu
S. Küçük	R. Üner	R. Arıkan
Tabii Üye	Çorum	Konya
E. Çelebi	Z. Arsan	A. Onat
	Rize	Trabzon
	N. Danişoğlu	R. Zaloğlu

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ
METİN

*4792 sayılı İşçi Sigortaları Kurumu Kanununun
6 ncı maddesine fıkralar eklenmesine dair kanun
tasarısı*

MADDE 1. — 4792 sayılı Kanunun 6 ncı maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir :

İşçi Sigortaları Kurumunun yıllık kadroları toplamının % 1 ini aşmamak üzere bir kısmı, işçi sağlığı ve iş güvenliği konularında yapılacak inceleme, araştırma, teftiş ve kontrollarda kullanılacak personele tahsis olunur.

Bu kadrolarda çalışacakların adedi, unvanı, ücreti veya yevmiyeleri Çalışma Bakanlığının göstereceği ihtiyaca göre İşçi Sigortaları Kurumunca tesbit edilerek yıllık kadrolarında belirtilir. Bu kadrolarda çalışacak olanların tâyinleri Bu kadrolarda çalışacak olanların tâyinleri Çalışma Bakanlığı tarafından yapılır ve çalışmaları İşçi Sağlığı Genel Müdürlüğünce düzenlenir ve denetlenir.

Bu kadrolarda çalışacak olanlar iş müfettişlerinin görev ve yetkilerine sahiptir.

Kurumun memur ve hizmetlileri hakkında 4489 sayılı Kanun, Hukuk Müşavirliği teşkilâtında çalışanlar hakkında da 1389 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

SOSYAL İŞLER KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

*4792 sayılı İşçi Sigortaları Kurumu Kanununun
6 ncı maddesine fıkralar eklenmesine dair kanun
tasarısı*

MADDE 1. — Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen 1 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen 2 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen 3 ncü madde aynen kabul edilmiştir.